

Sygn. akt III AUa 919/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2018 r. w Lublinie

sprawy S. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji S. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 11 sierpnia 2017 r. sygn. akt VIII U 4100/16

I. **oddala apelację;**

II. **nie obciąża S. D. kosztami postępowania apelacyjnego.**

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Czaja Elżbieta Gawda

Sygn. akt III AUa 919/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił S. D. przyznania emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Odwołanie od decyzji złożył S. D. domagając się jej zmiany i przyznania emerytury. Wskazał, iż we wskazanych okresach pracował jako spawacz w (...) Przedsiębiorstwie(...) w L..

14 września 2016 roku Zakład wydał decyzję ustalającą S. D. wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku z zastosowaniem zmiany przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

S. D. złożył odwołanie również od tej decyzji, wnosząc o ponowne obliczenie kapitału początkowego przy przyjęciu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia przypadającego przed dniem 1 stycznia 1999 roku, w tym lat 1981 – 1987, 1993 – 1995 i 1998 albo tego okresu który będzie dla niego najkorzystniejszy.

W odpowiedzi na odwołania ZUS Oddział w O. wniósł o ich oddalenie. Sąd zarządził połącznie spraw z odwołania S. D. od dwóch powyższych decyzji do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Lublinie w pkt I zmienił zaskarżoną decyzję z 20 września 2016 roku i ustalił S. D. prawo do emerytury od (...), a w pkt II umorzył postępowanie w zakresie decyzji z 14 września 2016 roku.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

S. D., urodzony (...) wniosek o przyznanie emerytury złożył 30 marca 2016 roku.

Rozpatrując prawo do emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. wydał decyzję z dnia 14 września 2016 roku w sprawie ponownego ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku, określając jego wartość na 135 124,77 zł.

Następnie decyzją z dnia 20 września 2016 roku Zakład odmówił S. D. prawa do emerytury. Ustalono przy tym, że wnioskodawca legitymuje się wprawdzie ogólnym stażem pracy wynoszący 25 lat i 2 miesiące, jednak nie udowodnił żadnego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz będąc członkiem otwartego funduszu emerytalnego nie złożył wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa.

S. D. został zatrudniony w(...)Przedsiębiorstwie (...)na stanowisku spawacza, w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 13 kwietnia 1978 roku. Zakład ten zajmował się budownictwem przemysłowym i mieszkaniowym na terenie kraju, a także na budowach zagranicznych. W trakcie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie przez cały czas pracował, wykonując obowiązki spawacza na wysokości, z tym że w angażach jego stanowisko było różnie określane: jako ślusarz, ślusarz – spawacz, operator suwnicowy, monter na wysokości. Odmienne nazwy wynikały z faktu, iż prace wykonywane przez wnioskodawcę przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości polegały również na pracach spawalniczych i obróbce ślusarskiej. Prace ślusarskie polegały na składaniu elementów do spawania, przycinaniu, spawane były blachy, różne elementy metalowe. Były one niezbędne do montażu konstrukcji. Praca odbywała się na wysokości, nawet do 40 metrów, jedynie okazjonalnie wnioskodawca nie przebywał na wysokości, np. gdy musiał przygotować materiały. Praca wszystkich osób zatrudnionych na takim jak wnioskodawca stanowisku wykonywana była przez 8 godzin dziennie, nie było przestojów w pracy. Prace te były wykonywane przez cały rok niezależnie od pory.

W dniu 19 maja 2017 roku S. D. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Sąd uznał, że odwołanie od decyzji z dnia 20 września 2016 roku, w zakresie prawa do emerytury jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zwanej dalej ustawą FUS, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura, taka przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy, w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Wnioskodawca przedstawił świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, dokumentując wykonywanie takiej pracy w (...) SA. Organ rentowy niesłusznie je zakwestionował. Sąd uznał, że wnioskodawca wykonywał czynności spawacza - i podlegają one ocenie jako praca w warunkach szczególnych - wykaz A dział XIV prace różne poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Prace wykonywane przez wnioskodawcę wyczerpywały też czynności przewidziane w wykazie A dział V poz. 5 – monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

W myśl postanowień art. 100 ust. 1 powoływanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Natomiast zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

S. D., będąc członkiem OFE, złożył stosowny wniosek o przekazanie zgromadzonych w tym funduszu środków na dochody budżetu państwa dopiero w toku postępowania sądowego tj. w dniu 19 maja 2017 roku. Tak więc dopiero w tej dacie spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Dlatego też Sąd przyznał mu prawo do spornego świadczenia od dnia 19 maja 2017 r.

Odnosząc się zaś do odwołania S. D. od decyzji z dnia 14 września 2016 roku w przedmiocie ustalenia wysokości kapitału początkowego, sąd wskazał, iż na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2017 roku S. D. oświadczył, iż Zakład wydał kolejną decyzję w tym przedmiocie, którą uwzględnił w całości jego wnioski. W związku z tym wniósł o umorzenie postępowania w tym zakresie. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd umorzył postępowanie w zakresie odwołania od decyzji z dnia 14 września 2016 roku na zasadzie art. 477¹³ § 1 k.p.c.

Od tego wyroku apelację złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok częściowo w zakresie dotyczącym części punktu I, tj. dotyczącym daty ustalenia prawa do emerytury od dnia 19 maja 2017 roku.

Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez nierozważenie materiału dowodowego w części dotyczącej okoliczności niezakreślenia przez wnioskodawcę we wniosku o emeryturę pozycji dotyczącej wnioskowania o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego za pośrednictwem ZUS do budżetu państwa co skutkowało orzeczeniem ustalenia prawa do emerytury od dnia 19 maja 2017 roku zamiast od dnia 1 marca 2016 roku;
- nie zastosowanie art. 230 k.p.c.

Wnosił o dopuszczenie dowodu z dokumentu znajdującego się w aktach sprawy, którego potrzeba powołania wynikała później - znajdującego się w dokumentacji ZUS - wniosku o emeryturę złożonego w dniu 30 października 2012 roku na okoliczność, że wnioskodawca prawidłowo wypełnił ten wniosek, a więc rozumiał, że przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego do budżetu państwa jest przesłanką konieczną do ubiegania się o wcześniejszą emeryturę i w związku z tym nie zakreślenie przez wnioskodawcę we wniosku z dnia 30 marca 2016 roku pozycji dotyczącej przekazania tych środków jest wynikiem błędu niezawinionego przez wnioskodawcę.

Skarżący wnosił o zmianę wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie prawa do emerytury od 1 marca 2016 roku.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik organu rentowego wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Stosownie do art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. DZ. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) prawo do świadczeń w niej określonych powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem ust. 2, który nie dotyczy omawianej sprawy. Natomiast zgodnie z art. 129 ust.1 tej ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura przewidziana tym przepisem, przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

S. D., będąc członkiem OFE, złożył stosowny wniosek o przekazanie zgromadzonych w tym funduszu środków na dochody budżetu państwa dopiero w toku postępowania sądowego, tj. w dniu 19 maja 2017 roku. Tak więc dopiero w tej dacie spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Dlatego też Sąd I instancji przyznał mu prawo do spornego świadczenia od dnia 19 maja 2017 r.

Zarzuty podnoszone w apelacji są niezasadne.

W zaskarżonej decyzji jak i w odpowiedzi na odwołanie z dnia 7. 11 2016 roku wnioskodawca został wyraźnie poinformowany, że jedną z przyczyn odmowy prawa do wcześniejszej emerytury jest fakt członkostwa w OFE - brak wniesienia o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS na dochody Skarbu Państwa. Nie może więc wnioskodawca tłumaczyć się nieznajomością przepisów, niewiedzą, czy też wprowadzeniem w błąd przez organ rentowy. Wyłącznie od woli wnioskodawcy zależało w jakiej dacie złożyć stosowny wniosek. Bez znaczenia jest kwestia zawinięcia bądź braku zawinięcia w przedmiocie nie złożenia wniosku, jak też motywami jakimi kierował się wnioskodawca. W tym stanie rzeczy, dla rozstrzygnięcia sprawy obojętne pozostają akcentowane w apelacji okoliczności związane z uprzednim składaniem wniosku o emeryturę, świadomości w tym zakresie czy też braku stosownych pouczeń ze strony pracowników ZUS.

W tym stanie rzeczy zarzut naruszenia art. 233 jak też z art. 230 k.p.c. nie jest zasadny.

Z tych względów i na mocy art. 385 § 1 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 102 k.p.c. z uwagi na charakter dochodzonego świadczenia, sytuację majątkową i życiową wnioskodawcy.